

SPECIALIST I SKOGEN. Det är akut brist på bland annat förare av skogsmaskiner och yrkeskunnig personal är bristvara i hela skogsbruket.

FOTO: JOHAN GUNSEUS

Personalbrist slår mot lönsamheten

Bristen på arbetskraft är skriande i det svenska skogsbruket.

"Det slår extremt hårt mot vår lönsamhet", säger företagaren Joakim Gustafsson som pekar ut den svaga kronan som ett hinder för rekrytering.

För den manuella skogsvården är arbetskraften en brännande fråga. Bristen är stor på bland annat skogsvårdare och maskinförare.

Joakim Gustafsson, vd för Svensk Skogsservice, beskriver det som om skogsvården helt glömts bort i diskussionerna i branschen. Trots att effekterna om den försummas kan ha stora konsekvenser för den övriga skogsnäringen.

"Vi ligger så långt ifrån industrin att det är lätt att glömma bort oss, skogen vi arbetar i kommer att avverkas om 80 år och är inte aktuell just nu. När arbetet vi gör eftersätts kommer det att slå hårt mot skogsindustrin och exporten längre fram", säger han till Di.

Bernt Hermansson, ordförande i branschorganisationen Skogsentreprenörerna,

ser att något drastiskt behövs för att skogsbranschen ska inse allvaret i rekryteringsvärigheterna.

"Om någon av industrierna skulle behöva stå stilla på grund av arbetskraftsbrist skulle branschen ändras snabbt. Hittills har vi kunnat leverera det vi ska, även om det har varit svajigt ibland", säger han och uppger att situationen fram till nu inte varit tillräckligt akut.

"Till nästa rejäla högkonjunktur tror jag att branschen måste ha förändrat sig för att man ska kunna lösa leveranserna", lägger han till.

De som drabbas redan nu är entreprenörerna som står utan personal att tillsätta i sina uppdrag.

Joakim Gustafsson har de senaste två åren saknat mellan 20 och 25 personer utöver

BALANSAKT. Joakim Gustafsson, vd för Svensk Skogsservice, vittnar om rekryteringsproblem.

FOTO: FREDRIK PERSSON

de drygt 100 som arbetar i företaget. Han berättar att Svensk Skogsservice behövt skjuta upp uppdrag, och ibland tacka nej till nya.

"Det slår extremt hårt mot vår lönsamhet, den är i princip obefintlig", säger han och uppger samtidigt att lösningen som använts i flera år – att ta in utländsk arbetskraft – blir allt svårare att ta till.

"Bland annat har den fruktansvärt svaga kronan gjort det i princip olönsamt att jobba i Sverige om du sedan ska växla till en annan kurs."

För Joakim Gustafsson har bristen på personal länge

varit en källa till oro. Redan 2010 gick han ut och varnade för att branschen var på väg mot en rekryteringskatastrof.

"Men då var det ingen som tog det på allvar."

Bristen på arbetskraft beror enligt Kristine Wiklund, expert på arbetsmarknad och kompetensförsörjning på arbetsgivarorganisationen Gröna arbetsgivare, på flera olika faktorer. Bland dem finns löner som av olika orsaker inte är konkurrenskraftiga med andra branscher, obekväma arbetstider och stora pendlingsavstånd. En annan drivande orsak är de låga ansökningsantalen till utbildningarna inom skogsbruk.

"Efter gymnasiereformen 2011 fick de gymnasiala yrkesutbildningarna dåligt rykte. Den grundläggande behörigheten till högre utbildning togs inte bort, men eleverna behövde i många fall aktivt lägga till de kurserna. Det ledde i sin tur till att många elever skrämades bort och de flesta yrkesprogrammen minskade sitt elevantal", säger hon.

Att utbildningen är en viktig del för branschens framtida kompetensförsörjning håller även Joakim Gustafsson med om. I dag utbildas mycket personal direkt via skogsvårdsföretagen, vilket innebär en extra resurskostnad.

"Vi jobbar i en bransch med 2 till 3 procents vinstmarginal, vi har intervjutid med för hög personalomsättning och att utbilda hur mycket som helst", säger han.

För att stävja arbetskraftsbristen och utbilda fler inom skogsyrkena anser Kristine Wiklund att man måste höja statusen genom olika initiativ. Men för att det ska hända ser Joakim Gustafsson andra problem i branschen som måste lösas.

"Det som egentligen behövs är en grundläggande attitydförändring. Det har alltid varit en stökig bransch och det måste ändras. Som det ser ut nu funderar man över om det är värt det."

MALIN LILJA
malin.lilja@di.se
08-573 650 00